

Översiktlig granskning

-Delårsrapport per 2023-07-31

Granskningsrapport
Region Dalarna

KPMG AB
2023-09-20

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och revisionsfrågor	1
1.2	Avgränsning	1
1.3	Ansvarig nämnd	2
1.4	Revisionskriterier	2
1.5	Metod	2
2	Granskningsresultat	2
2.1	Förvaltningsberättelse	3
2.2	Delårsrapportens räkenskaper	3
2.2.1	Analys av Resultaträkning	3
2.2.2	Prognos för helåret 2023	5
2.2.3	Riktade statsbidrag	5
2.3	Balansräkning	6
2.4	God ekonomisk hushållning	6
2.4.1	Bedömning	7
2.5	Balanskravsresultat	8
3	Slutsats	9
3.1	Delårsrapportens räkenskaper	9
3.2	God ekonomisk hushållning	9
3.3	Balanskravsresultat	10

1 Inledning

Av 13 kap. 1§ lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597), hädanefter LKBR, framgår att regioner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av regionfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Regionens revisorer ska enligt 12 kap. 2§ kommunallagen (2017:275), hädanefter KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Den översiktliga granskningen av delårsrapporten ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de av regionfullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, det vill säga finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Kommer regionen att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till regionfullmäktige.

1.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2023-07-31.

Vår granskning av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsledning i kommunal verksamhet 2022. Den översiktliga granskningen har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning än den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA har.

En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av redovisningen utgår från en bedömning av väsentlighet och risk. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, till exempel förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Övriga delar har enbart granskats med

utgångspunkt från att informationen är förenlig med informationen i de finansiella delarna.

Denna rapport sammanfattar i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

1.3 Ansvarig nämnd

Granskningen avser regionstyrelsens delårsrapport som enligt 11 kap. 16§ KL ska behandlas av regionfullmäktige.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

1.4 Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer KL, LKBR samt Rådet för kommunal redovisnings (hädanefter RKR) rekommendationer. Vidare granskas om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av regionfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

1.5 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Beaktande av relevanta dokument
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Översiktlig analys och granskning av balans- och resultaträkningen samt resultatprognos

2 Granskningsresultat

Enligt 13 kap. 2§ LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation RKR R17 Delårsrapport vad förvaltningsberättelsen minst ska innehålla för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Utöver vad som preciseras gällande den förenklade förvaltningsberättelsen ska en delårsrapport även innehålla resultaträkning, balansräkning, översiktlig beskrivning av Regionens drift- och investeringsverksamhet samt noter.

2.1 Förvaltningsberättelse

Enligt 13 kap. 2 § LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation 17 vad förvaltningsberättelsen minst ska innehålla för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Enligt RKR 17 ska minst följande avsnitt ingå i förvaltningsberättelsen:

- Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättas.
- Upplysningar om kommunens och kommunkoncernens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.
- En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.
- En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

Informationen i förvaltningsberättelsen följer inte fullt ut den avsnittsindelning som ska finnas enligt RKR R17 men informationen återfinns i allt väsentligt i regionens förvaltningsberättelse. Regionen lämnar även information om personal i ett särskilt avsnitt vilket inte är ett krav enligt RKR.

2.2 Delårsrapportens räkenskaper

2.2.1 Analys av Resultaträkning i jämförelse med föregående år

En regions långsiktiga utveckling är beroende av att intäkterna ökar minst i samma takt som kostnaderna för att inte urholka det egna kapitalet.

Mnkr	Utfall 23-07-31	Utfall 22-07-31	Förändring %	Prognos 2023	Budget 2023
Verksamhetens nettokostnader	-6 798	-5 811	-17,0	-11 946	-11 183
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	6 729	6 427	+4,7	11 601	11 373
Finansnetto	13	-240		-166	-334
Resultat	-56	376		-478	-249
Resultat exkl. realiserade vinster och förluster	-304	568		-726	-249

Regionens resultat för delåret uppgår till -56 mnkr, vilket är 432 mnkr lägre än samma period förra året. Om man exkluderar ej realiserade resultat på värdepapper är årets resultat -304 mnkr att jämföra med 568 mnkr föregående år, en försämring med 872 mkr.

Årets lägre resultat påverkas av högre nettokostnader men även av ökade skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Finansnettot påverkas i år av en uppgång på finansmarknaden under våren jämfört med förra årets nedgång.

Nettokostnadsutvecklingen för perioden är -17,0 % medan skatteintäkter, bidrag och utjämning ökar med 4,7 %. Årets kostnader påverkas i stor utsträckning av den ökade inflationen och förändringen i KPI.

Årets intäkter är ca 104 mnkr lägre än förra året. Försäljning av vård har ökat ca 97 mnkr. I intäkterna ingår ersättning från andra regioner som nyttjat Region Dalarnas avtal och därför finns också motsvarande kostnader. Biljettintäkter inom Dalatrafik har ökat ca 14 mnkr. Kollektivtrafiken har i år även erhållit viten med ca 5 mnkr. Erhållna bidrag har minskat totalt med 266 mnkr. Minskningen beror främst på minskade bidrag på grund av Covid 19. Årets intäkter påverkas av en engångsintäkt om ca 8 mnkr som avsåg en momsersättning för uthyrda fastigheter som avser tidigare år.

Personalkostnaderna har totalt sett ökat med ca 340 mnkr jämfört med förra året vilket motsvarar ca 9 %. I förändringen ingår ökade grundlöner, lägre sjukfrånvaro, högre kostnader för OB samt lön vid utbildning. Även pensionskostnaderna har ökat i år, dels på grund av indexuppräknings av pensionerna, dels på grund av nytt pensionsavtal.

Övriga kostnader har totalt ökat med ca 533 mnkr jämfört med föregående år vilket motsvarar 16 %. Kostnader för högspecialiserad vård har ökat med ca 114 mnkr på grund av prisökningar och ökat antal patienter med höga vårdkostnader. Övriga kostnader för köpt vård har ökat med ca 88 mnkr men motsvaras till viss del av motsvarande intäkter från andra regioner pga. att Region Dalarna är den part som ansvarar för avtalen för vårdköp. Kostnader för vårdval har ökat med ca 11 mnkr på grund av förändrade ersättningar till privata utförare.

Kostnader för kollektivtrafiken har totalt ökat med ca 119 mnkr och främst på grund av att man har indexuppräknings i sina avtal.

Kostnader för läkemedel har ökat 63 mnkr och inhyrd personal har ökat med ca 9 mnkr jämfört med föregående år. Kostnader för sjukvårdsmaterial ökar med ca 20 mnkr. Kostnader för olika hjälpmedel har ökat med ca 12 mnkr. Kostnader för IT-system har ökat med ca 18 mnkr och avser nytt journalsystem.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med totalt 302 mnkr jämfört med förra året.

I finansnettot påverkas utfallet av att man har en realiserad vinst i värdepapper med ca 248 mnkr att jämföra med en oraliserad förlust om 192 mnkr förra året. Räntekostnaderna påverkas av att räntedelen i pensionsskulderna ökat med 194 mnkr jämfört med i fjol.

2.2.2 Prognos för helåret 2023

Prognosen för helåret visar på ett negativt resultat som också innebär en negativ avvikelse mot budget;

Mnkr	Prognos 2023	Utfall 2022	Förändring %	Budget 2023	Avvikelse budget-prognos
Verksamhetens nettokostnader	-11 946	-10 388	-15,0	-11 183	-763
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	11 632	11 135	+4,5	11 373	259
Finansnetto	-166	-334		-439	273
Resultat	-478	413		-249	231
Resultat exkl. realiserade vinster och förluster	-726	661		-249	-477

Regionens årsprognos uppgår till -478 mnkr, vilket är sämre än delårsresultatet. Historiskt sett är det en trend att delårsresultatet är bättre än vid helår och det beror oftast på att kostnaderna inte kommer linjärt över året.

Om man exkluderar realiserad vinst på värdepapper uppgår resultatet till -726 mkr vilket avviker mot budget med -477 mkr.

Prognostiserat helårsutfall förväntas bli 231 mkr sämre än budget vilket främst är hänförligt till högre nettokostnader men ökade skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. De besparingskrav som finns i årets budget kommer inte att uppnås. I prognosen ingår realiserade vinster på värdepapper med ca 248 mnkr som inte ingick i budget.

Region Dalarnas årsbudget för investeringar 2023 uppgår till 912 mnkr. Till och med juli har regionen investerat 435 mnkr.

Årsprognosen visar att regionen kommer att investera 865 mnkr, vilket innebär att man investerar mindre än budgeterat. Regionstyrelsens investeringar för fastigheter och IT bedöms bli lägre än budget.

2.2.3 Riktade statsbidrag

Rutinerna för redovisning av riktade statsbidrag har inte förändrats under räkenskapsåret.

För 2023 avser de största bidragen god och nära vård, personalmiljard, kvinnors hälsa samt kortare köer.

Vi har i samband med delårsgranskningen inte granskat om det i driftsredovisningen ingår riktade bidrag som överensstämmer med verksamhetens nedlagda kostnader för motsvarande period. I utfallet på totalnivå t.o.m. juli kan det finnas diskrepans mellan nedlagda kostnader i verksamheten och periodiserade intäkter enligt ovan. Vilken effekt det kan ha på delårsbokslutets resultat kan vi inte bedöma. I prognosen däremot bedöms kostnader och intäkter vara i rätt upptagna och till övervägande del bedöms erhållna bidrag förbrukas.

2.3 Balansräkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse för år 2022–2023:

Belopp i mnkr	2023-07-31	2022-12-31	2022-07-31
Anläggningstillgångar	4 563	4 373	4 169
Omsättningstillgångar	4 882	4 507	4 632
Summa tillgångar	9 445	8 880	8 801
Eget kapital	2 244	2 299	2 261
Avsättningar	5 261	4 497	4 529
Långfristiga skulder	3	104	104
Kortfristiga skulder	1 937	1 980	1 907
Summa eget kapital, avsättning o skulder	9 445	8 880	8 801
Ej skuldförda pensionsförbindelser	4 350	4 280	4 352
Eget kapital inkl. ej skuldförda pensionsförbindelser	-2 106	-1 981	-2 091

Finansiell leasing

Regionen redovisar all leasing som operationell leasing utan att göra någon utredning om det är operationell eller finansiell leasing och följer därmed inte RKR R5 Leasing. Vår bedömning är att vi inte kan uttala oss om hur stor påverkan detta har på årets resultat.

Nyckeltal

%	2023-07-31	2022-12-31	2022-07-31
Balanslikviditet	252	216	243
Balanslikviditet exkl. pensionsmedel	100	91	109
Soliditet	24	26	26
Soliditet inkl. ej bokförd pensionsskuld	-22	-22	-24

Likviditetstalen används som mått på den kortsiktiga betalningsförmågan. Likviditeten har ökat under 2023 på grund av de kortfristiga fordringarna ökat.

Soliditeten används som mått på den långsiktiga betalningsförmågan. Detta nyckeltal är fortfarande svagt för Region Dalarna. Skulderna inklusive pensionsåtagande inom ansvarsförbindelser är betydligt högre än tillgångarna. Soliditetstalet inklusive samtliga pensionsåtaganden har succesivt förbättrats men är oförändrat i år på grund av årets underskott.

2.4 God ekonomisk hushållning

Enligt 11 kap. KL ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Regionen har i regionplan, budget och finansplan 2023–2025 antagit tre målområden för verksamhetsmål och tre finansiella mål. I delårsrapporten presenteras ytterligare ett finansiellt mål, Årets resultat enligt balanskravsresultatet.

2.4.1 Bedömning

Finansiella mål:

Mål	Prognos 2022	Uppfyllelse enligt regionens bedömning
Årets resultat enligt balanskravet, -249 mnkr före nyttjande av RUR	Årets resultat enligt balanskravsutredningen prognostiseras till -726 mnkr.	Målet kommer inte att uppnås
Resultat enligt balanskravet ska vara ett underskott på -2,2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag	Resultatet enligt balanskravet beräknas uppgå till -6,2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Målet kommer inte att uppnås
Styrelse och nämnders nettokostnadsutveckling ska inte överskrida den totalt budgeterade nettokostnadsutvecklingen, 6,2 %	Enligt prognosen bedöms nettokostnadsutvecklingen uppgå till 15 %.	Målet kommer inte att uppnås
Avsättningen till pensionsportföljen ska beakta pensionsskuldens utveckling och ska uppgå till minst 400 mnkr per år.	Under året har 200 mnkr avsatts till pensionsportföljen. Ingen ytterligare avsättning bedöms göras.	Målet kommer inte att uppnås

Utifrån genomförd granskning är det vår sammanfattande bedömning att resultatet enligt delårsrapporten inte är förenligt med de av fullmäktige i budget fastställda finansiella målen då inget av de fyra målen bedöms att uppnås.

Verksamhetsmål:

Region Dalarna har i regionplan 2023 fastställt tre målområden som ska vara vägledande för nämnders och verksamheters målstyrningsprocesser:

- Medborgare
- Medarbetare och ledarskap
- Hållbar utveckling

Inom de tre dessa tre målområden har regionen fastställt total sex områden där verksamheterna skall lägga särskild vikt vid att mäta och följa upp verksamheten. Varje nämnd har fått i uppdrag att formulera mätbara mål med tillhörande nyckeltal och handlingsplaner, som leder till att Region Dalarna utvecklas inom respektive målområde.

I prognosen för helåret 2023 görs en bedömning av måluppfyllelsen för nämndernas fastställda mål, total 90 st:

- 72 mål uppfylls
- 16 mål uppnås delvis
- 2 mål uppnås inte.

Regionens samlade bedömning av måluppfyllelsen är att den är utmanande där regionplanens mål delvis förväntas uppnås. I likhet med föregående år framgår inte några målvärden som utgör underlag för när ett mål har uppnåtts eller inte i redogörelsen på övergripande nivå. Det går därför inte att bedöma om förvaltningarnas egen bedömning är rimlig eller inte. Förvaltningarna redogör i stor utsträckning i bilaga till delårsrapporten för uppföljning av nuläget för respektive mål. Av förvaltningarnas redogörelser framgår i olika hög grad hur man har arbetat med att uppfylla målen och orsakerna till att målen inte nåtts. Beskrivningen av årets arbete har förbättrats i jämförelse med föregående år, i de flesta fall, men det finns fortfarande förbättringsmöjligheter inom vissa förvaltningar för att få en åiterrapportering som är jämförbar mellan förvaltningarna.

Vår sammanfattande bedömning är att det prognostiserade resultatet enligt delårsrapporten inte fullt ut är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmål då 72 mål av 90 mål uppnås, 16 mål uppnås delvis och 2 mål inte uppnås. Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att regionstyrelsens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

2.5 Balanskravsresultat

En region ska enligt kommunallagen göra en bedömning av balanskravsresultatet baserat på prognostiserat resultat för helåret och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Regionstyrelsen redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av delårsrapporten framgår det att regionens prognostiserade balanskravsresultat uppgår till -726 mkr efter justering av orealiserade vinster i värdepapper med 248 mnkr.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

I budget planerade regionen för att nyttja resultatutjämningsreserven för att uppnå ett resultat om noll. Resultatutjämningsreserven uppgår till 703 mnkr och i det fall årets utfall för balanskravsresultatet uppnås kommer resultatutjämningsreserven inte att täcka hela underskottet. Beslut om nyttjande av resultatutjämningsreserven kommer att tas i samband med årsbokslutet.

Beräkningen som ligger till grund för regionens balanskravsresultat innehåller enligt vår bedömning inga felaktigheter.

3 Slutsats

3.1 Delårsrapportens räkenskaper

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av Regionens drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

- Regionens resultat för delåret uppgår till -56 mnkr, vilket är 432 mnkr lägre än samma period förra året. Om man exkluderar ej realiserade resultat på värdepapper är årets resultat -304 mnkr att jämföra med 568 mnkr föregående år. Årets lägre resultat påverkas av högre nettokostnader men också av ökade skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
- Regionens prognos för helåret uppgår till -478 mnkr, vilket är 727 mnkr lägre än budget. Årets försämrade resultat beror främst på att nettokostnaderna ökar mer i jämförelse med budget än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Finansnettot bedöms överstiga budget på grund av högre realiserade vinster i värdepapper.

3.2 God ekonomisk hushållning

Utifrån vår genomförda översiktliga granskning av delårsrapporten gör vi följande bedömningen av resultatet:

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning att det prognostiserade resultatet enligt delårsrapporten inte är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen då inget av de fyra målen uppnås. Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att regionstyrelsens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att det prognostiserade resultatet enligt delårsrapporten inte fullt ut är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmål då 72 mål av 90 mål uppnås, 16 mål uppnås delvis och 2 mål inte uppnås. Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att regionstyrelsens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

I redovisad måluppfyllelse framgår inte några målvärden som utgör underlag för när ett mål har uppnåtts eller inte. Det går därför inte att bedöma om nämndernas egen bedömning är rimlig eller inte. Av nämndernas redogörelser framgår i olika hög grad hur man har arbetat med att uppfylla målen och orsakerna till att målen inte nåtts.

3.3 Balanskravsresultat

Utifrån vår genomförda översiktliga granskning har vi inte identifierat några väsentliga felaktigheter i balanskravsutredningen delårsbokslutet.

Regionens balanskravsresultat beräknas uppgå till -726 mnkr för 2023. I resultatet ingår återförda prognostiserade orealiserade vinster på placeringar med 248 mnkr.

Falun den 20 september 2023

Margareta Sandberg
Auktoriserad revisor
KPMG AB